

ZBIÓR
RAPORTÓW NAUKOWYCH

ECONOMY.
PAŃSTWO I PRAWO. REALIZACJA
BADAŃ I PROJEKTÓW

Kraków

30 .07.2015 - 31.07.2015

СБОРНИК
НАУЧНЫХ ДОКЛАДОВ

ЭКОНОМИКА.
ГОСУДАРСТВО И ПРАВО.
ОСУЩЕСТВЛЕНИЕ НАУЧНЫХ
ИССЛЕДОВАНИЙ И РЕАЛИЗАЦИИ
ПРОЕКТОВ

Краков

30 .07.2015 - 31.07.2015

U.D.C. 340+347+342+341+343+347.73+349.4+347.6+330+339.138

B.B.C. 94

Z 40

Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Druk i oprawa: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Adres wydawcy i redakcji: 00-728 Warszawa, ul. S. Kierbedzia, 4 lok.103

e-mail: info@conferenc.pl

Cena (zl.): bezpłatnie

Zbiór raportów naukowych.

Z 40 Zbiór raportów naukowych. Konferencji Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej

"Economy. Państwo i Prawo. Realizacja badań i projektów" (30 .07.2015 - 31.07.2015) - Warszawa:

Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2015. - 48 str.

ISBN: 978-83-65207-29-6

U.D.C. 340+347+342+341+343+347.73+349.4+347.6+330+339.138

B.B.C. 94

Komitet Organizacyjny Konferencji:

1. В. Окулич-Казарин – (przewodniczący), dr, Rosja;
2. L. Nechaeva, PhD, Ukraina;
3. В. Подобед, PhD, Białoruś;
4. A. Prokopiuk, dr, Polska;
5. Е. Чекунова, dr, Rosja.

Grupa robocza:

1. A. Murza, (przewodniczący), Ukraina;
2. Т. Мартинкова, Rosja;
3. М. Ордынская, Rosja.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Powielanie i kopiowanie materiałów bez zgody autora jest zakazane. Wszelkie prawa do materiałów konferencji należą do ich autorów. Pisownia oryginalna jest zachowana. Wszelkie prawa do materiałów w formie elektronicznej opublikowanych w zbiorach należą Sp. z o.o. «Diamond trading tour». Obowiązkiem jest odniesienie do zbioru.

SPIS /СОДЕРЖАНИЕ

SEKСJA 14. NAUK POLITYCZNYCH. (ПОЛИТИЧЕСКИЕ НАУКИ)

- 1. Муляр В. І. 5**

ПИЛИП ОРЛИК І ЙОГО КОНСТИТУЦІА

- 2. Емец Н.А., Романенко И.И. 9**

АНАЛИЗ НАЦИОНАЛЬНЫХ ДЕЙСТВИЙ ПО ФОРМИРОВАНИЮ МОДЕЛИ ПЕРЕХОДА УКРАИНЫ К УСТОЙЧИВОМУ РАЗВИТИЮ

SEKСJA 26. PRAWOZNAWSTWO. (ЮРИДИЧЕСКИЕ НАУКИ)

- 3. Соломінчук В. В. 19**

УЧАСТЬ ПРОФЕСІЙНИХ СПЛОК У ВИБОРЧОМУ ПРОЦЕСІ

- 4. Горбова Н. А. 23**

МЕТОДОЛОГІЧНІ УМОВИ АНАЛІЗУ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ПРАВОМІРНІЙ ПОВЕДІНЦІ

- 5. Голубничий А.А., Туксина Е.А. 26**

К ВОПРОСУ О ПОНЯТИИ ОБЪЕКТА НЕГАТИВНОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ В ЭКОЛОГИЧЕСКОМ ПРАВЕ

- 6. Голубничий А.А., Туксина Е.А. 29**

ИЗМЕНЕНИЕ ПЛАТЕЖЕЙ ЗА НЕГАТИВНОЕ ВОЗДЕЙСТВИЕ НА ОКРУЖАЮЩУЮ СРЕДУ В ЭКОЛОГИЧЕСКОМ ПРАВЕ

**SEKSCJA 11. ZARZĄDZANIA. MARKETING.
(МЕНЕДЖМЕНТ. МАРКЕТИНГ)**

7. Турило А.А. 33

ІННОВАЦІЯ І ЇЇ ПОХІДНІ КАТЕГОРІЇ НА МІКРОРІВНІ

8. Окулич-Казарин В.П., Кислова Л.П., Егорова Л.С. 36

АДМИНИСТРИРОВАНИЕ КАДРОВОЙ ПОЛИТИКИ В КОЛЛЕДЖАХ:

ИССЛЕДОВАНИЕ КОМПЕТЕНЦИЙ ПЕДАГОГОВ

SEKSCJA 25. EKONOMIKA. (ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НАУКИ)

9. Мельянкova Л.В., Вихристенко Е.О. 41

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ АКТИВНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКІВ

10. Павлишевская А.Р. 45

ВНЕШНИЕ И ВНУТРЕННИЕ ФАКТОРЫ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ

SEKCYA 14. NAUK POLITYCZNYCH. (ПОЛИТИЧЕСКИЕ НАУКИ)

ПОД- СЕКЦИЯ 1. История.

Муляр В. І.

доктор філософських наук, професор,
завідувач кафедри гуманітарних і соціальних наук
Житомирського державного технологічного університету

ПИЛИП ОРЛИК І ЙОГО КОНСТИТУЦІЯ

Без перебільшення видатну роль в історії політичної думки України на початку XVIII століття зіграв сподвижник і послідовник І. Мазепи Пилип Орлик (1672–1742 рр.). Високоосвічений, з гострим розумом і тонким розумінням суті національно-політичних процесів, знавець багатьох мов, гуманіст і демократ, цей один з видатних діячів українського руху вирізнявся високою культурою і шляхетністю.

Пилип Орлик народився недалеко біля м. Вільно в Литві. Його предками були чеські дворяни, що покинули Чехію під час війн під проводом Яна Гуса. Навчання почав у єзуїтській колегії у м. Вільно, потім у Києво-Могилянській академії. Там його покровителем був С. Яворський, який розпізнав у молодому хлопцеві таланти до науки. Після закінчення академії з 1692 року П. Орлик вступає на службу у київську митрополію. 1700 рік стає переломним для кар'єри майбутнього гетьмана України – його помічає І. Мазепа, який того часу для здійснення своєї державної програми шукає здібних помічників. П. Орлик стає старшим канцеляристом у генеральній військовій канцелярії, а в 1706 році – генеральним писарем Війська Запорізького. З цього часу П. Орлик входить у найближче оточення І. Мазепи. Після поразки 1709 року разом з прихильниками гетьмана П. Орлик опиняється на території тодішньої Туреччини в Бендерах. Тут він невдовзі стає гетьманом України після того, як помирає Мазепа. Все подальше своє життя П. Орлик прожив поза територію України, залишившись вірним своїй меті до кінця днів. Навіть в останньому листі до французького канцлера Флері (за 9 місяців до смерті) він стверджував, що не перестане шукати всіх легальних способів, щоб заявляти свої права і права своєї нації на Україну.

Пилип Орлик дуже багато написав, найбільше з усіх українських гетьманів. Його перу належать такі книги, як «Вивід прав України», «Маніфест до європейських урядів», «Алکید Російський» і особливо великий документ «Пакти і Конституція прав і вольностей Війська Запорозького» («Pacta et Constitutiones legum libertatumque Exercitus Zaporoviensis»), проголошена ним 5 квітня 1710 року і відома сьогодні як «Конституція Пилипа Орлика». Варто зазначити, що співавторами цього документу були члени козацької старшини А. Войнаровський, Д. Горленко, К. Довгополий, брати Герцики, І. Максимович, І. Ломиковський, Ф. Миронович та ін.

Пилип Орлик був одним із найвидатніших українських державників, хоч жодна його ідея при житті не реалізувалася. Політичні погляди цієї людини – це сформульована в різних творах, документах і листах ідея української державності. Можна стверджувати, що після далеких часів Києворуської української державності та величних потуг Б. Хмельницького у політичних творах П. Орлика вперше зроблена спроба осмислити і чітко визначити основні засади державного устрою України.

Очевидно, в основі політичної доктрини П. Орлика лежало його розуміння теорії природного права. В роботі «Вивід прав України» (1712 р.) він обґрунтував природне право козаків і народу в цілому протестувати проти гніту. П. Орлик поділяв концепцію, яка на той час почала стрімко поширюватись в Західній Європі і проголошувала, що людина є вільною істотою, її природні права і свободи є вічними і невідчужуваними. Це – право на життя, на свободу, на вільне розпорядження своїм майном тощо. Заявляючи ці постулати, він максимально реалізував їх в Конституції 1710 року – через ідеї виборності усіх органів державної влади, відкритості їх діяльності та підзвітності, чіткому розмежуванню їх функцій і т.д.

Конституція Пилипа Орлика містила 16 статей. В преамбулі дається історична оцінка діяльності козацтва як виразника дум і прагнень українського народу. Стаття 2 передбачала встановлення національного суверенітету та визначення кордонів України і їх непорушності. Цілий ряд статей стосувався взаємовідносин гілок державної влади. Так, окрема стаття Конституції проголошувала ідею органічної єдності законодавчої влади (Генеральна рада) та виконавчої (Гетьман). А саме, мова йшла про те, що

всі поточні справи держави гетьман вирішує спільно з радою генеральної старшини. В склад Генеральної ради входили генеральна старшина, городові полковники і по одному козаку від кожного полку. Цим забезпечувався такий важливий принцип демократичного правління як соціальне представництво. Генеральна рада мала збиратися три рази на рік – на Різдво, на Покрову і на Великдень.

З іншого боку, Конституція 1710 року чітко проголошувала ідею розмежування функцій державного управління між різними носіями державної влади. В сучасній політичній теорії та практиці ця ідея репрезентована одним із засадних принципів демократичного правління – поділом влад. Це реалізовано, насамперед, вимогою про те, що гетьманська влада («гетьманське самодержавство») мала бути обмежена постійною участю Генеральної ради в управлінні державою. Разом з тим, відчужувалися від гетьмана деякі його функції. Так, Конституція констатувала, що справи про кривду гетьманові та провини старшини судить не гетьман, а Генеральний суд. Ці та інші вимоги мали на меті врівноважити всі три гілки державної влади, вибудувати їх органічну єдність та взаємодію, втіливши при цьому ідею стримок і противагу їх взаємовідносинах.

Багато уваги Конституція 1710 року приділила соціально-економічним питанням. Дуже важливим було те, що вона фактично встановлювала державні фінанси, відділивши скарбницю гетьмана від державного скарбу. Цим також усувався принцип самодержавного правління, який був успадкований в Україні характером російської держави і який був переглянутий Пилипом Орликом. В статті 10 заборонялось старшинам (полковникам, сотникам, отаманам) віднімати у рядових козаків землю або ж силою змушувати до її продажу. З цією метою передбачалась ревізія всіх маєтностей і земель, якими користувалась старшина. Засуджувалась також корупція серед урядовців (ст.12), а щоб цьому запобігати, всі керівні посади мають бути виборними.

Конституція 1710 року зачепила і питання соціальної структури української держави. Варто сказати про те, що в ній, з одного боку, можна спостерігати своєрідні егалітаристські тенденції, з іншого – ідеї певного соціального розшарування. Перший аспект можна помітити в тих статтях, де мова іде про однакові біди, які переживає козацтво, посполите селянство і

міщани. В них простежується ідея соціальної рівності усіх верств українського суспільства і намагання відновити принципи соціально-економічного устрою українського суспільства часів Хмельниччини. Другий аспект знаходимо в статтях 4, 5, де Конституція зберігала особливий статус запорозьких козаків, забезпечувала їхні привілейовані права.

Документ закінчується присягою гетьмана Пилипа Орлика про вірність і дбайливе ставлення до малоросійської Вітчизни, матері нашої, про добро її посполитим, про публічну цілісність, про розширення прав та вольностей військовим. На завершення зазначу, що цей документ, як і погляди гетьмана Пилипа Орлика, зайняли достойне місце в історії політичної думки України і сприяли утвердженню національного духу нашого народу. Вони не втратили своєї актуальності і сьогодні, коли після Революції Гідності гостро постало питання адекватного реаліям часу і потребам постреволюційного українського соціуму творення Основного закону нашої країни.

Література:

1. Крупницький Б. Д. Гетьман Пилип Орлик. – К.: Дніпро, 1991. – 80 с.
2. Муляр В. І. Політологія: навч. посібник / В. І. Муляр. – 4-те вид., перероб і доп. – Житомир: ЖДТУ, 2014. – 336 с.

ПОД- СЕКЦИЯ 7.Практика.

Емец Н.А.

кандидат технических наук,
старший научный сотрудник;

Романенко И.И.

ведущий инженер.

Институт проблем природопользования и экологии
Национальной академии наук Украины,
Днепропетровск

АНАЛИЗ НАЦИОНАЛЬНЫХ ДЕЙСТВИЙ ПО ФОРМИРОВАНИЮ МОДЕЛИ ПЕРЕХОДА УКРАИНЫ К УСТОЙЧИВОМУ РАЗВИТИЮ

***Аннотация:** Выполнен анализ национальных действий по формированию модели перехода Украины к устойчивому развитию. Определены основные проблемы реализации принципов устойчивого развития. Показаны последствия задержки законодательного оформления курса Украины к устойчивому развитию.*

***Abstract:** National actions on the forming transition model of Ukraine for sustainable development are analyzed. The main problems of implementing the principles of sustainable development are determined. Consequences of legislative processing delay in heading Ukraine to sustainable development are indicated.*

Ключевые слова / Keywords: устойчивое развитие / Sustainable development, концепция / Concept, национальная стратегия / National strategy, национальный план действий / National action plan.

Изложение основного материала. Впервые в Украине в нормативно-правовом смысле понятие устойчивого развития закрепляется в Концепции устойчивого развития населенных пунктов, принятой Постановлением Верховной Рады Украины от 24 декабря 1999 г. № 1359-XIV. В этой концепции устойчивое развитие населенных пунктов определяется как сбалансированное социальное, экономическое и экологическое развитие городов, сел и по-

селков, направленное на рациональное использование природных, трудовых, производственных и других ресурсов, создание полноценной жизненной среды, сохранение и обогащение биологического разнообразия и культурного наследия. Недостаток такого определения состоит в том, что оно позволяет выделить лишь конечную цель устойчивого развития, а не его содержание. Указанные цели невозможно реализовать вне связи с другим фундаментальным нормативным актом, который до сих пор не принят – Концепцией перехода Украины к устойчивому развитию. Именно такой документ должен содержать в себе принципы, определять методы, способы и основные направления перехода страны на такое развитие, иметь научно-теоретическое и правовое обоснование [1].

Теми же недостатками характеризуется «Концепция устойчивого развития Украины», которая опубликована в 1997 г. [2]. В ней наглядно проявились научная непроработанность понятия «устойчивое развитие» и проблемы его некорректного сопоставления с понятием «окружающая среда». Национальный экологический центр Украины подверг авторов этой концепции резкой критике за то, что она содержит принципиальные разногласия с идеями и принципами, декларируемыми на конференции ООН в Рио-де-Жанейро (1992 г.), а именно: развитие человеческого общества может происходить в рамках способности природных экосистем восстанавливаться и устранять загрязнения. Авторы концепции предлагают рассматривать устойчивое развитие как процесс строительства государства, не указывая отличия современного типа развития Украины от ее устойчивого развития [3].

В 1998 году Национальная академия наук (НАН) Украины принимает постановление «О научных основах устойчивого развития Украины» (постановление НАН Украины от 15.04.1998 г. № 110). В этом постановлении дается определение устойчивого развития, но подчеркивается необходимость целенаправленного и глубокого изучения механизмов функционирования природных основ жизни на национальном, региональном и локальном уровнях, а также в отдельных экосистемах. Одним из приоритетных направлений исследования называется разработка основ совместимости и гармонизации: целенаправленного хозяйственного использования природно-ресурсного потенциала с обеспечением оптимальных условий функционирования механиз-

ма самовосстановление; управление устойчивым использованием природно-ресурсного потенциала, прежде всего, на локальном и региональном уровнях, с целью оптимизации разнообразия биологических видов, ландшафтных и экологических систем; создание биосферных резерватов в трансграничных регионах, в пределах природных территорий, прибрежных зонах и т.д. Признается необходимым объединение усилий с целью углубленного проведения научных исследований по обоснованию интеграции проблем окружающей среды и устойчивого социо-эколого-экономического развития Украины, повышения их теоретического уровня и практической результативности.

Это определило начало широких исследований различных аспектов формирования концепции устойчивого развития Украины, которые нашли отражение в ряде научных работ, в основном, среди юристов, экономистов и специалистов естественных отраслей знаний [4-11].

Выясняя сущность устойчивого развития, в этих публикациях делается акцент на обеспечении экологической и социальной стабильности путем нормирования антропогенных нагрузок на геосистемы согласно параметров экологической емкости последних, а также несовместимости понятия «экономического роста» с устойчивым развитием. Обосновывается это тем, что стратегия, ориентированная исключительно на рост производства, входит в противоречие с целями развития территории. Обеспечить устойчивое развитие невозможно в отрыве от реальных характеристик территории, в первую очередь, наличия природно-ресурсного потенциала. Получение максимальной прибыли путем чрезмерной эксплуатации такого потенциала ведет к деградации окружающей среды и делает развитие территории неустойчивым в социо-экологическом и экономическом плане.

Период, который прошла Украина от конференции в Рио-де-Жанейро (1992) до саммита в Йоханнесбурге (2002), совпало с трудными годами становления новых государственных институтов и общественно-политических отношений, с коренной трансформацией экономики Украины и тотальным экономическим кризисом, что обусловило необходимость сосредоточить деятельность государства и общества на проблемах государства, формирования системы национальной безопасности, ликвидации ядерного оружия, смягчения последствий катастрофы на Чернобыльской атомной станции и

осуществления системных реформ.

В следующее десятилетие (2002-2013 гг.) страна продолжала проходить сложные трансформационные процессы, которые совпали по времени с частой сменой политических сил, периодом, когда за остротой политической борьбы вопросы устойчивого развития не имели не только приоритетного, но и просто принципиального значения. Вследствие этого в программных документах различных политических сил, на уровне руководящих структур не чувствуется заинтересованности в принятии на высшем государственном уровне документов, которые, соответственно, определяли концепцию, стратегию и план действий относительно перехода Украины к модели устойчивого развития [11,12].

Таким образом, целенаправленной комплексной политики по формированию условий устойчивого развития, создание возможностей и механизмов его достижения в стране не создано. Среди действующих государственных нормативно-правовых документов нет таких, которые одновременно охватывают все составляющие устойчивого развития и определяют целенаправленно его идеологию, содержание и механизмы реализации. Даже не отвечает этим требованиям утвержденная постановлением Кабинета Министров Украины от 26 апреля 2003 г. № 634 «Комплексная программа реализации на национальном уровне решений, принятых на Всемирном саммите по устойчивому развитию на 2003-2015 гг.». Эта программа в настоящее время является устаревшей и неактуальной по причине не принятия по определенным в ней отдельным направлениям специальных концепций, программ, стратегий (бедность, социальные болезни, экологическая безопасность и т.д.), которые обеспечивают их новое осознание и реализацию [13].

По мнению экспертов Национальной академии наук Украины [14] для решения острых проблем, связанных с сохранением окружающей среды при переходе страны на устойчивое развитие, также необходимо разработать и принять закон об устойчивом развитии, который определит национальную концепцию и долгосрочную стратегию перехода на устойчивое развитие; закон о биологической безопасности; закон или рабочую концепцию перехода к информационному обществу, которые учитывали бы принципы устойчивого развития; комплекс нормативно-законодательных документов

относительно мотивационного инструментария постоянной экологически направленной реструктуризации экономики. Предлагается также выработать правовые механизмы поощрения экономических субъектов и населения к экономии энергетических и материальных ресурсов, разработать нормативно-правовую базу обеспечения путей, средств, последовательности действий до перехода регионов и хозяйственных отраслей на устойчивое развитие, внедрять в практику не только принцип «загрязнитель платит», а также правило «загрязнитель платит тому, кому фактически нанесен ущерб». Сложность реализации высказанных предложений обусловлена тем, что в отечественной правовой науке отсутствуют общепризнанные теоретические разработки правовых проблем охраны окружающей среды. Остается недостаточно изученными вопросы влияния рыночных отношений в экономике, которые только формируются, на состояние окружающей среды при наличии в стране экологического кризиса. Проблемы устойчивого развития страны не нашли должного отражения в уголовном, земельном, гражданском, хозяйственном и ином законодательстве при их реформировании, а также законодательстве административном, экологическом, налоговом, реформирование которых продолжается.

С учетом изложенного основными направлениями организационно-правового обеспечения перехода Украины на устойчивое развитие остаются следующие [15]:

- определение степени правового обеспечения устойчивого развития страны в сфере охраны окружающей среды. Для этого следует провести научно-правовое исследование наличия в стране условий, позволяющих обеспечивать охрану окружающей среды на принципах устойчивого развития, установления степени правовой защищенности граждан в своих правах на здоровую окружающую среду и возможности законодательства Украины в условиях рынка обеспечивать переход страны на устойчивое развитие в сфере охраны окружающей среды;

- установление особенностей правовой охраны окружающей среды на принципах устойчивого развития. На этом этапе целесообразно основной акцент исследований сделать на установлении адекватности влияния действующего законодательства Украины на субъекты хозяйственной и других видов

деятельности с учетом состояния окружающей среды той местности, на которой такая деятельность осуществляется. Это необходимо для корректировки национального законодательства на правовое обеспечение перехода страны на устойчивое развитие. Актуальность такого подхода обусловлена тем, что за последние годы не произошло заметного эколого-ориентированной реструктуризации как промышленного комплекса в целом, так и большинства его отраслей. В промышленности сохраняется высокая энерго- и материалоемкость производства. В стране сложилась и сохраняется высокая энергоемкость коммунального хозяйства и бытовой инфраструктуры. В коммунальных сетях наблюдается большое потребление воды и тепла. В большинстве городов отсутствует система утилизации промышленных и твердых бытовых отходов, практически не осуществляется переработка органических отходов в биогаз;

- обеспечение эффективного управления в сфере охраны окружающей среды, поскольку наиболее острые проблемы перехода страны на устойчивое развитие связаны с принятием управленческих решений. Важнейшие из них – определения соответствующих объемов хозяйственной и организационно-управленческой деятельности, четкое распределение функций между органами власти разного уровня, разработка единой методики принятия управленческих решений с учетом экологических аспектов и др.

Итак, можно констатировать, что возможности определить и оценить стратегические приоритеты Украины относительно устойчивого развития ограничены из-за отсутствия соответствующих законодательных и нормативных документов. Концепция перехода Украины на принципы устойчивого развития, которая была разработана в Национальной академии наук Украины в 2006 г., до настоящего времени не рассмотрена Верховной Радой Украины. В результате Украина стала одной из немногих краев Европы, в которой отсутствуют такие важные стратегические документы, как Национальная стратегия устойчивого развития и Национальный план действий по устойчивому развитию.

В 2012 году по инициативе трех институтов НАН Украины – Института проблем природопользования и экологии (Днепропетровск), Института проблем рынка и экономико-экологических исследований (Одесса) и Инсти-

туда географии (Киев) были осуществлены очередные усилия по обеспечению принятия в Украине Концепции устойчивого развития к саммиту «Рио+20». При участии представителей этих институтов, представителей других академических научных учреждений, вузовской науки, участников общественных природоохранных организаций, было подготовлено новую редакцию Концепции, которая вобрала все наработки, осуществленные в предыдущих вариантах концепций, адаптированные, соответствующим образом, к новым условиям, к потребностям настоящего [15]. Проект концепции прошел обсуждение и был одобрен на Международном экологическом форуме «Окружающая среда для Украины», при его доработке были учтены пожелания и замечания, поступившие от отдельных заинтересованных органов центральной исполнительной власти и экспертов. Проект Концепции был согласован в Комитете Верховной Рады Украины по вопросам экологической политики, природопользования и ликвидации последствий Чернобыльской катастрофы, Министерстве экологии и природных ресурсов, Министерстве чрезвычайных ситуаций, Министерстве экономического развития, Министерстве социальной политики, Министерстве иностранных дел. Приняв Концепцию перехода страны на принципы устойчивого развития, а затем Национальную стратегию такого развития, Украина сделала бы значительный шаг по выполнению своих политических обязательств и внедрению на национальном уровне решений, принятых на всемирных саммитах (Рио-92, Йоханнесбург – 2002, Рио-2012). Но, к сожалению, Концепция опять не была официально признана государственными органами. Согласованная недавно Президентом Украины «Стратегия устойчивого развития «Украина-2020» [16], к сожалению, не решает всего комплекса проблем проблематики устойчивого развития.

Выводы. Какие же практические выводы можно сделать из этого обзора проблематики устойчивого развития?

Во-первых. Необходимо срочно приступить к практической, конкретной разработке Национальной стратегии устойчивого развития Украины. Такая стратегия, на наш взгляд, должна строиться на следующих принципах:

- на государственном уровне признать, что устойчивое развитие должно способствовать удовлетворению потребностей нынешнего поколения, одновременно не препятствуя удовлетворению потребностей будущих

поколений. Для этого надо провозгласить, что природные ресурсы, которые принадлежат ее народу и составляют материальную основу его существования независимо от форм собственности, являются ограниченными; использование природных ресурсов должно базироваться на экономном и наукоемком подходах; любая антропогенная деятельность должна согласовываться с законами природы и ограничениями, которые из этих законов вытекают; экологически ориентированное производство должно быть экономически эффективным; полученный от хозяйственной деятельности результат не может быть меньше вреда, причиненного окружающей среде;

- обеспечить комплексность, полиформатность, сбалансированность развития в динамике; навсегда отказаться от утверждения, что «экономика решает все», отказаться от тотальной экономизации и коммерциализации развития;

- обеспечить органическое единство составляющих устойчивого развития – экономического развития, социального прогресса и экологической безопасности в их взаимодействии, взаимовлиянии, балансе и интеграции.

Устойчивое развитие не может ограничиваться указанной триадой. К ней надо добавить институциональные реформы, инновации, конкурентоспособность и др. Процесс устойчивого развития, включая имплементацию стратегии, должны осуществлять три участника – правительство, бизнес и гражданское общество. Должна быть обеспечена максимальная открытость и гласность на всех этапах процесса. Упомянутый процесс должен включать такие компоненты, как управление, планирование, имплементация, связь с бюджетным процессом, мониторинг и обучение с повышением роли менеджментских аспектов координации и участия.

Во главе процесса внедрения принципов устойчивого развития должен стоять высокий и ответственный государственный орган. Мировой опыт свидетельствует, что таким органом должен быть постоянно работающий Национальный совет по устойчивому развитию под руководством премьер-министра с участием авторитетных представителей правительства, бизнеса, гражданского общества, научной общественности.

Существенного расширения требуют научные исследования в обла-

сти устойчивого развития. Ведущую роль здесь должны играть ученые Национальной академии наук.

Надо прежде всего помнить, интеграция Украины в Европейский Союз или евроатлантическая интеграция Украины без формального членства в нем в большой степени зависят от успешной разработки и реализации Национальной стратегии устойчивого развития Украины.

Литература:

1. Орлов Н.А. Формирование концепции перехода Украины на устойчивое развитие: экологоправовые проблемы / Н.А. Орлов // Ученые записки Таврического национального ун-та им. В.И. Вернадского: серия «Юридические науки». – 2008. – Т.21 (60). – № 2. – С.192-200.
2. Концепція сталого розвитку України.– Київ, 1997. – 50 с.
3. Марушевський Г.Б. Загальні коментарі Національного екологічного центру України до проекту «Концепції сталого розвитку України» / Г.Б. Марушевський // Екологічне законодавство; екологічні аспекти господарської діяльності; екологічний аудит; екологічне страхування; екологоекономічне нормування; сталий розвиток: матеріали семінару. – Київ, 2000.– С. 1518.
4. Буркинський Б.В., Степанов В.М., Харічков С.К. Еколого-економічні орієнтири стратегії сталого розвитку України / Б.В. Буркинський, В.М. Степанов, С.К. Харічков // Проблеми сталого розвитку України. – К.: БМТ, 2001. – С. 165 – 178.
5. Методичні підходи до вибору та обґрунтування критеріїв і показників сталого розвитку різних ландшафтних регіонів України / за ред. А.Г. Шапара: 2-е вид., перероб. і доп. – Дніпропетровськ: Поліграфіст, 2002. – 99 с.
6. Шевчук В. Ноосферогенез і гармонійний розвиток / В.Шевчук, Г.Білявський, Ю.Саталкін, В.Навроцький. – К.: Геопринт, 2002.
7. Методичні вказівки з розробки регіональних стратегій сталого розвитку / за ред. А.Г.Шапара. – Дніпропетровськ: Моноліт, 2003. – 132 с.
8. Руденко Л.Г. Украина на пути к устойчивому развитию / Л.Г. Руденко, И.А. Горленко, В.И. Олещенко. – К.: Ин-т географии НАН Украины, 2000.

9. Голубець М.А. Екосистемологія / М.А. Голубець. – Львів: Поллі, 2000.
10. Кухар В.П. До питання переходу України на принципи сталого розвитку / В.П. Кухар // Проблеми сталого розвитку України. – К.: БМТ, 2001. – С.120-132.
11. Доповідь України до Конференції ООН зі сталого (збалансованого) розвитку Ріо+20 (проект) / за ред. Л.Г. Руденка – Київ: Інститут географії НАН України, 2012. – 69 с.
12. Шапар А.Г. Започаткування принципів сталого розвитку та ноосферних ідей В.І. Вернадського в Україні / А.Г. Шапар, М.А. Ємець, О.О. Скрипник // Наукова спадщина В.І. Вернадського і сучасність: монографія / редкол., Н.В. Багров та ін. – Сімферополь: ВД «АРІАЛ», 2013. – С. 153 – 164.
13. Громадська оцінка процесу реалізації національної екологічної політики у 2011 році: Щорічна доповідь НУО / під ред. В. Мельничука, О. Кравченко, Т. Малькової. – Київ, 2012. – 375 с.
14. Маліцький Б.А. Перспективні напрями науковотехнологічного та інноваційного розвитку України / Б.А. Маліцький, О.С. Попович, В.П. Соловйов.– К.: Фенікс. – 2006. – 208 с.
15. Буркинський Б.В. Наукові засади розробки стратегії сталого розвитку України / ред. кол. Б.В. Буркинський, В.П. Кухар, Л.Г. Руденко, А.Г. Шапар. – Одеса: ІПРЕЕД НАН України, 2012.
16. Стратегія сталого розвитку «Україна-2020» (схвалено Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015).

Соломінчук В. В.

аспірантка кафедри теорії та історії держави і права Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова

УЧАСТЬ ПРОФЕСІЙНИХ СПЛОК У ВИБОРЧОМУ ПРОЦЕСІ

Ключові слова: виборчий процес, профспілки, представництво, захист прав та інтересів.

Keywords: electoral process, trade unions, representation, protection of rights and interests.

В умовах нових суспільно-політичних реалій зростає роль впливу інститутів громадянського суспільства на всі сфери життя: економічну, культурну, політичну, духовну. Участь громадських об'єднань у політичному житті забезпечує виконання двох важливих завдань, пов'язаних із функціонуванням демократії. По-перше, забезпечується легітимність державної влади. По-друге, практична участь дозволяє громадянам та громадським організаціям здійснювати вплив на владу, запобігати її корумпованості та відчуженості від широких кіл громадськості [1].

Одним із засобів захисту громадськими організаціями прав і свобод громадян, впливу на державне управління, наближення влади до потреб суспільства та задоволення суспільних інтересів є їхня участь у виборах до органів влади та органів місцевого самоврядування.

Причини активності громадських організацій у виборчому процесі обумовлені насамперед можливістю недержавних організацій впливати на суспільні процеси, оскільки всі суб'єкти виборів зацікавлені в позитивному іміджі серед громадськості, зростанні громадської активності у суспільстві, зумовленій реальною (а не декларативною) можливістю вплинути на ситуацію в державі [2, с. 41–44].

В Україні громадські організації беруть участь в реалізації політики держави, вони делегують своїх представників до складу низки державних органів. Багато питань життя суспільства, його політичної системи вирішуються органами держави з врахуванням думки цих організацій чи разом з ними. [3]. Професійні спілки як невід'ємна складова громадянського суспільства беруть участь у всіх політичних, соціальних процесах, які відбуваються в державі.

В останні роки широко оговорюється питання участі професійних спілок у виборчому процесі. Серед науковців немає одностайності щодо необхідності участі профспілок у виборах до органів влади та органів місцевого самоврядування. Одні вчені вважають, що професійні спілки не повинні залишатися осторонь будь-яких суспільно-політичних процесів і мають брати активну участь у виборах на всіх рівнях. Інші дотримуються думки, що професійні спілки не повинні бути активними учасниками виборчого процесу.

Так, О. Корнієвський пропонує повністю унеможливити політизацію профспілок на законодавчому рівні, у тому числі ввести норму щодо безпартійності керівництва будь-яких професійних спілок [4].

На нашу думку, у виборчих кампаніях профспілки беруть участь перш за все для того, щоб отримати доступ до законотворчого процесу і скерувати його у бік захисту інтересів спілчан. Участь профспілок у виборах до органів влади та органів місцевого самоврядування обумовлена можливістю публічно заявити про свої цілі та засоби, звернутися до широких кіл населення. Разом з тим, не можна не звернути увагу і на ризики інтеграції профспілок у політичний процес загалом та у виборчий зокрема. Адже посилення політичної активності професійних спілок може призвести до розколу в рядах профспілки, оскільки вони є організаціями, які об'єднують громадян з різними політичними поглядами.

О.Л. Тупиця зазначає, що не всі форми участі профспілок у політичній діяльності є ефективними й відповідають сутності профспілок. Зокрема, безпосередньо виходячи на вибори як політична сила, одержуючи владу, профспілки перестають бути профспілками («Солідарність» у Польщі). Обрання лобістів від профспілок через взаємодію з політичними партіями, які

найбільш активно виражають їхні інтереси, не завжди ефективно. Тому очевидно є необхідність існування форми поєднання «профільної» діяльності профспілок із постійною активністю у сфері політики [5, 48]. У цьому контексті варто погодитися із думкою вченого щодо того, що участь профспілок у виборчому процесі не повинна змінювати їхню соціальну роль та призначення.

Сьогодні основними формами участі профспілок у виборах є: взаємодія з політичними партіями участь у агітаційних кампаніях; створення власних партій; інформаційно-аналітична діяльність; просвітницька діяльність – забезпечення інформування членів профспілки про програмні документи суб'єктів виборчого процесу; моніторинг громадської думки.

Проаналізувавши положення установчих документів професійних спілок України, можна відзначити, що більшістю статутів профспілок серед цілей, завдань, прав та обов'язків виборних органів профспілок напряму не згадується участь у виборчому процесі. Проте є й винятки, зокрема Статутом Профспілки працівників освіти і науки України передбачено її право брати участь у виборчому процесі відповідно до чинного законодавства, взаємодіяти з депутатськими комісіями і групами, співпрацювати з політичними партіями, виборчими блоками під час виборчої кампанії, пропонувати для включення в їх виборчі списки авторитетних членів профспілкових організацій відповідного рівня.

Аналогічна норма міститься і у Статуті Профспілки працівників автомобільного та сільськогосподарського машинобудування України, якою передбачено право профспілки на участь відповідно до законодавства у виборах Президента України, народних депутатів всіх рівнів. Натомість, Статути Профспілки державних установ України та Профспілки авіабудівників обмежують право профспілкових лідерів на політичну діяльність. Статутом Профспілки державних установ України заборонено головам та заступникам територіальних та регіональних організацій входити до складу виборних органів політичних партій і рухів. Відповідно до **Статуту Профспілки авіабудівників** керівники виборних органів Профспілки авіабудівників всіх рівнів на термін обрання в профспілці мають припинити членство у виборних органах політичних партій та рухів.

Вітчизняним професійним спілкам необхідно консолідуватися та в повній мірі, використовуючи сучасні виборчі технології для обрання в Верховну Раду України, органи місцевого самоврядування профспілкових представників, посилювати вплив на соціальну політику держави. Маючи представництво в законодавчому органі та місцевих радах, профспілки зможуть впливати на хід подій у державі та соціально-економічні перетворення, підвищити свій суспільно-політичний статус, ефективно здійснювати захист прав та інтересів спілчан. А відтак, від активності професійних спілок у виборчому процесі залежить їх вплив на подальший соціально-економічний курс держави, формування соціально-правової держави.

Література:

1. Держалюк О. Роль громадських організацій у реалізації виборчих прав громадян України / О. Держалюк, О. Здіорук [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://old.niss.gov.ua/Monitor/July08/14.htm> (дата звернення: 15.07.2015).
2. Попов І. Недержавні організації як запорука демократичних виборів / І. Попов // Вісник Центральної виборчої комісії. – 2005. – № 2. – С. 41–44.
3. Зайчук О. В., Оніщенко Н. М. Теорія держави і права. Академічний курс: підручник [Електронний ресурс] / За ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 688 с. – Режим доступу: <http://h2o-justadd.at.ua/load/12-1-0-24> (дата звернення: 16.07.2015).
4. Корнієвський О. Професійні спілки в умовах соціальних трансформацій / О. Корнієвський // Політичний менеджмент. – 2008. – № 6.
5. Тупиця О. Л. Профспілки в політичній системі сучасного суспільства: виміри функціонування / О. Л. Тупиця. – Дніпропетровськ : Вид-во ДНУ, 2008. – 460 с.

ПОД- СЕКЦИЯ 30. Теория и история государства и права.

Горбова Наталія Аркадіївна

к.п.н., доцент кафедри українознавства
Державного агротехнологічного університету

МЕТОДОЛОГІЧНІ УМОВИ АНАЛІЗУ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ПРАВОМІРНІЙ ПОВЕДІНЦІ

Анотація. Стаття присвячена виникненню, подальшому розвитку і перспективам теорії юридичної відповідальності у правомірному поведінці.

Ключові слова: юридична відповідальність, правомірна поведінка, перспективна відповідальність, позитивна відповідальність, юридична оцінка.

Перед визначенням відповідальності у правомірному поведінці доцільно обумовити методологічні передумови її аналізу. По-перше, поділ юридичної відповідальності на перспективну і ретроспективну проводиться за критерієм часу. Ретроспективна відповідальність виникає за фактом скоєного, минулого, а перспективна відповідальність – це відповідальність за майбутнє правомірне поведінка.

По-друге, розподіл правової відповідальності на позитивну і негативну здійснюється за критерієм характеру правових наслідків для суб'єкта.

Юридична відповідальність є негативною, якщо його суб'єктивні права обмежуються або покладаються додаткові юридичні обов'язки. Відповідальність є позитивною, якщо суб'єкт права в установленому законом порядку заохочується за поведінку, що кваліфікується як заслуга, або праводношення, в якому він бере участь, продовжує безперешкодно здійснюватися. І позитивна і негативна юридична відповідальність наступають *post factum*, коли правове діяння (правопорушення або заслуга) вже скоєно. Іншими словами позитивна і негативна відповідальність ретроспективна, тому відповідальність настає за здійснене (минуле) поведінку.

По-третє, юридична відповідальність у правомірному поведінці неоднорідна, її можна поділити на позитивну і перспективну. Обидва ці види від-

повідальності реалізуються у правомірному поведінці, але одна проявляється у вже зробленому (заслуженому, поощряемом) правомірному вчинку, а інша спрямована і здійснюється в майбутньому правомірному поведінці.

В даний час в російській мові розуміння відповідальності в цілому являє собою єдність і послідовне взаємодія трьох складових частин єдиного цілого [1, с. 8-26; 2, с. 5-22]:

1. Свідомість боргу, сформульованого в нормах моралі і права, і відповідну поведінку індивідів і їх колективів. У такому ключі відповідальність досліджувалася в основному в етиці, загальної та релігійної філософії і частково в правознавстві.

2. Оцінка поведінки і його соціально значущих наслідків спеціальними органами та засобами держави, а також самою особистістю відповідно до нормативно закріпленими критеріями. В рамках даного підходу відповідальність аналізується у філософії, етики, соціології та юриспруденції.

3. Накладення стягнень (заходів впливу) від імені держави, суспільства, колективу за відхилення від норм поведінки. У цьому аспекті склалося класичне розуміння відповідальності в праві, тобто юридичної відповідальності, яке в різних варіаціях культивується і в даний час. Крім того, в подібному ракурсі відповідальність іноді розглядається в соціології.

Незважаючи на умовну відособленість, тільки сукупність цих трьох складових породжує феномен відповідальності, відображаючи соціальну сутність індивіда, яка проявляється в його свідомості і діяльності. Існуючі визначення відповідальності у правомірному поведінці в тій чи іншій мірі акцентують увагу на елементі свідомості боргу, що саме по собі не дозволяє виділити її чітких юридичних ознак.

Смислові елементи свідомості боргу та оцінки поведінки дуже тісно взаємопов'язані, бо являють собою частини єдиного цілого, проте значення цих елементів у смисловий детермінації терміна «відповідальність» не однаково. З одного боку, відповідне свідомості боргу правомірна поведінка є результатом вибору індивідом варіанти власної поведінки, обумовленим оцінкою майбутніх дій та їх результатів. Без оцінки наявних можливостей, ситуації, наслідків неможливий акт свідомого і вольового поведінки, так само як і акт вільної волі і вибору взагалі. Саме ж поведінка також виступає на-

слідком оцінки, що дається «на виконання» свідомості боргу. З іншого боку, між оцінкою і поведінкою, обумовленим свідомістю боргу, так само як між оцінкою і правовим заохоченням, існує причинно-наслідковий зв'язок. При цьому в одному випадку оцінка дається майбутнього (потенційному) поведінці, а в іншому – поведінці здійсненому.

Отже, оцінка є первинною по відношенню до свідомості боргу та застосування правового заохочення. Можна резюмувати, що семантичне значення категорії «відповідальність» в цілому задається оцінкою поведінки та її наслідків.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Проблеми державотворення та правотворення в Україні (у контексті порівняльного правознавства та права на приватність): матеріали круглого столу (22 травня 2009 р.). – Л.: ЛьвДУВС, 2009. – 304 с;
2. Кельман М. С. Загальна теорія держави і права Підручник / М. С. Кельман, О. Г. Мурашин, Н. М. Хома. – Л.: Новий світ-2000, 2007. – 584 с;
3. Відповідальність в управлінні: монографія / відп. ред. А.Е. Луньов, Б.М. Лазурев. М., 1985.
4. Строгович М.С. Сутність юридичної відповідальності // Радянська держава і право. 1979. № 5.

ПОД-СЕКЦИЯ 35. Экологическое право. Аграрное право. Земельное право.

Голубничий А.А.

доцент кафедры инженерной экологии и основ производства
Хакасский государственный университет им. Н.Ф. Катанова

Туксина Е.А.

студентка кафедры инженерной экологии и основ производства
Хакасский государственный университет им. Н.Ф. Катанова

К ВОПРОСУ О ПОНЯТИИ ОБЪЕКТА НЕГАТИВНОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ В ЭКОЛОГИЧЕСКОМ ПРАВЕ

Ключевые слова: объект негативного воздействия, категории воздействия

Keywords: the object of negative impact, impact category

В экологическом законодательстве Российской Федерации, особенно в части касающейся охраны окружающей среды, произошли значительные изменения, ряд из которых уже вступил в силу (от 1 января 2015 года), иные же нормы будут поэтапно вводиться вплоть до 1 января 2020 года, на основании Федерального закона от 21.07.2014 № 219-ФЗ «О внесении изменений в Федеральный закон «Об охране окружающей среды» и отдельные законодательные акты Российской Федерации» (далее – Закон № 219-ФЗ) [1].

Все изменения, внесенные и вносимые Законом № 219-ФЗ условно можно разделить на четыре группы:

Изменения в понятийный ряд;

Изменения и дополнения норм платы за негативное воздействие на окружающую среду;

Изменения, связанные с производственным экологическим контролем;

Установление налоговых льгот за минимальное воздействие на окружающую среду.

Понятийный ряд является основой для интерпретации норм законодательства, вопросу точности формулировок при разработке законопроектов уделено особое внимание на уровне законодательной власти [2]. При этом

вновь принимаемые законы не всегда в полной мере являются корректными с точки зрения понятийного ряда [3].

Законом № 219-ФЗ устанавливаются новые формулировки ранее отсутствующих в Федеральном законе закон от 10.01.2002 № 7-ФЗ «Об охране окружающей среды» и отдельные законодательные акты Российской Федерации» (далее – Закон №7-ФЗ) [4].

Ключевыми понятиями с точки зрения охраны окружающей среды, должны выступать объект и субъект воздействия, а также их классификация и ранжирование. Ранее законодательством были установлены лишь субъекты воздействия без указания на их роль. Так в Законе №7-ФЗ, ранее давались понятия: окружающая среда, природная среда, компоненты природной среды, природный объект и т.д. При этом, не смотря на наличие понятия негативного воздействия, определение «источника негативного воздействия» в законодательстве не давалось, что создавало определенные неточности в интерпретации. Поправки от 21.07.2014 решают эти проблемы, давая следующие определение понятию: «Объект, оказывающий негативное влияние не окружающую среду (далее – объекты негативного воздействия) – объект капитального строительства и (или) другой объект, а также их совокупность, которые объединены единым назначением и (или) неразрывно связаны физически или технологически и расположены в пределах одного или нескольких земельных участков» [1].

Данное понятие, включенное в Закон №7-ФЗ, и его градация по типу воздействия на 4 категории, согласно п. 4 ст. 1, ч. 1 ст. 12 Закона № 219-ФЗ, не дает какой-либо конкретики. Дословные формулировки категорий включают лишь субъективную оценку без конкретики факторов. Так в ряде категорий объекта от I до IV используются слова соответственно: значительное негативное, умеренное негативное, негативное и минимальное негативное воздействие на окружающую среду, без конкретизации этих понятий.

Условность градаций, и их размытость дает волю интерпретаций, с учетом привязки степени воздействия объекта к платежам, данная формулировка в очередной раз может способствовать развитию коррупционной составляющей при постановке на учет объектов хозяйственной деятельности. Таким образом, формальное ужесточение норм экологического права, декла-

рируемое в Законе № 219-ФЗ, с большой долей вероятности не улучшит экологическое ситуацию в целом.

Литература

1. Федеральный закон от 21.07.2014 № 219-ФЗ «О внесении изменений в Федеральный закон «Об охране окружающей среды» и отдельные законодательные акты Российской Федерации» [Электронный ресурс] // <http://base.consultant.ru/cons/cgi/online.cgi?req=doc;base=LAW;n=173737;dst=0;ts=254D98387B77F636D7C38C08A950BF0D;rnd=0.7646344428629994> (дата обращения: 29.07.2015).
2. Методические рекомендации по юридико-техническому оформлению законопроектов [Электронный ресурс] // <http://www.consultant.ru/law/review/lawmaking/rekomend/> (дата обращения: 29.07.2015).
3. Голубничий А.А. Проблемы совершенствования законодательства РФ в сфере безопасности // Materiały X Międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji «Europejska nauka XXI powieką – 2014» Volume 11. Prawo: Przemysł. Nauka i studia pp. 13 – 14.
4. Федеральный закон от 10.01.2002 № 7-ФЗ «Об охране окружающей среды» [Электронный ресурс] // <http://base.consultant.ru/cons/cgi/online.cgi?req=doc;base=LAW;n=183028> (дата обращения: 29.07.2015).

ПОД-СЕКЦИЯ 35. Экологическое право. Аграрное право. Земельное право.

Голубничий А.А.

доцент

кафедры инженерной экологии

и основ производства

Хакасский государственный университет

им. Н.Ф. Катанова

Туксина Е.А.

студентка

кафедры инженерной экологии

и основ производства

Хакасский государственный университет

им. Н.Ф. Катанова

ИЗМЕНЕНИЕ ПЛАТЕЖЕЙ ЗА НЕГАТИВНОЕ ВОЗДЕЙСТВИЕ НА ОКРУЖАЮЩУЮ СРЕДУ В ЭКОЛОГИЧЕСКОМ ПРАВЕ

Ключевые слова: объект негативного воздействия, категории воздействия, плата за негативное воздействие

Keywords: the object of negative impact, impact category, payment of a negative impact

Принятие 21 июля Федерального закона «О внесении изменений в Федеральный закон «Об охране окружающей среды» и отдельные законодательные акты Российской Федерации» [1] (далее – Закон № 219-ФЗ) предполагает внесение в значительных изменений в экологическое право России. Необходимость данных изменений продиктована практикой многочисленных судебных разбирательств в данной области [2–5].

Исчисление платы согласно нормам нового законодательства начнется с 1 января 2016 года в соответствии с п. 9 ст. 1, ч. 3 ст. 12 Закона № 219-ФЗ. Данные нормы существенно сократят перечень видов негативного воздействия на окружающую среду. Так к воздействиям, за которые необходимо осуществлять платежи, с 2016 года законодателем установлены лишь три пункта:

- выбросы загрязняющих веществ в атмосферный воздух стационарными источниками;
- сбросы загрязняющих веществ в составе сточных вод в водные объекты;
- размещение отходов производства и потребления.

Согласно нормам пока еще действующего законодательства [6] в настоящий момент предполагаются платежи также и за другие виды негативного воздействия, в том числе энергетическое воздействие (шум, вибрация, электромагнитное излучение и т.д.). При этом Законом № 219-ФЗ предусматривается установление норм такого воздействия согласно п.11 ст.1.

Новым законодательством впервые устанавливаются определенные льготы по оплате воздействия. Так для объектов воздействия относящихся к IV категории, характеризующихся минимальным негативным воздействием на окружающую среду необходимость внесения платы за негативное воздействие отсутствует. При этом законодатель не устанавливает критерии для столь субъективной оценки значительности воздействия.

Для остальных предприятий с 2016 года расчет платежей за негативное воздействие осуществляется по следующей формуле:

Плата за негативное воздействие = платежная база × ставка платы × дополнительный коэффициент

Данная формула в значительной степени отличается от существующей системы платежей ступенчатого принципа, в которой учитывается три составляющих: нормативы, лимиты и сверхлимитные выбросы. Новая формула учитывает эти значения в «дополнительном коэффициенте». При этом данный коэффициент в большей степени может увеличить итоговый платеж. В переходном периоде принятия нового законодательства с 1 января 2016 года до 31 декабря 2019 года максимальное значение данного коэффициента будет доходить до 25, для предприятий «объем или масса выбросов, сбросов загрязняющих веществ превышают их объем или массу, установленные разрешениями на выброс, сброс загрязняющих веществ» [1]. Начиная с 2020 года предприятия, не выполняющие эти требования, и при этом относящиеся I категории будут осуществлять плату с повышающим коэффициентом 100.

Особый интерес представляет случай, когда предприятие фактически будет освобождаться от платежей за счет экологических мероприятий. Законо-

дателем с 1 января 2016 года установлен дополнительный коэффициент 0, в том случае если «объем или масса отходов производства и потребления использованы в собственном производстве или переданы для использования в производстве в течение установленного законодательством срока». Начиная с 2020 года, аналогичный дополнительный коэффициент устанавливается и в случае не превышения технологических нормативов после внедрения наилучших доступных технологий на объекте (данный подход взят из аналогии стран Евросоюза).

Вопрос об эффективности вводимых мероприятий для улучшения экологической ситуации в стране в целом по-прежнему остается открытым в связи с определенными пробелами в реализации данных мероприятий. Существенные экономические стимулы могут способствовать сокращению негативного воздействия на окружающую среду, однако эффективность данных решений в полной мере раскроется лишь в условиях их реализации.

Литература

1. Федеральный закон от 21.07.2014 № 219-ФЗ «О внесении изменений в Федеральный закон «Об охране окружающей среды» и отдельные законодательные акты Российской Федерации» [Электронный ресурс] // <http://base.consultant.ru/cons/cgi/online.cgi?req=doc;base=LAW;n=173737;dst=0;ts=254D98387B77F636D7C38C08A950BF0D;rnd=0.7646344428629994> (дата обращения: 29.07.2015).
2. Решение Верховного Суда РФ «О признании незаконным (недействительным) Постановления Правительства РФ от 28.08.1992 № 632 «Об утверждении Порядка определения платы и ее предельных размеров за загрязнение окружающей природной среды, размещение отходов, другие виды вредного воздействия» в редакции от 14 июня 2001 г.» от 28 марта 2002 г. № ГКПИ 2002-178 // Налоговый вестник. 2002. № 12
3. Решение Верховного Суда РФ «О признании частично не действующими отдельных положений Постановления Правительства РФ от 28.08.1992 N 632 «Об утверждении Порядка определения платы и ее предельных размеров за загрязнение окружающей природной среды, размещение отходов, другие виды вредного воздействия» от 12 февраля 2003 г. № ГКПИ03-49 // Бюллетень Верховного Суда Российской Федерации. 2004. № 3.

4. Определение Конституционного Суда РФ «По запросу Правительства Российской Федерации о проверке конституционности Постановления Правительства Российской Федерации «Об утверждении порядка определения платы и ее предельных размеров за загрязнение окружающей природной среды, размещение отходов, другие виды вредного воздействия» и статьи 7 Федерального закона «О введении в действие части первой Налогового кодекса Российской Федерации» от 10 декабря 2002 № 284-О // Собрание законодательства РФ. 2002. № 52 (Часть 2). Ст. 5290.
5. Постановление Конституционного Суда РФ «По делу о проверке конституционности статьи 16 Федерального закона «Об охране окружающей среды» и постановления Правительства Российской Федерации «Об утверждении Порядка определения платы и ее предельных размеров за загрязнение окружающей природной среды, размещение отходов, другие виды вредного воздействия» в связи с жалобой общества с ограниченной ответственностью «Тополь» от 5 марта 2013 г. № 5-П // Собрание законодательства РФ. 2013. № 11. Ст. 1164.
6. Порядок определения платы, утв. постановлением Правительства РФ 28.08.1992 № 632).

ПОД-СЕКЦИЯ 2. Государственное управление

Окулич-Казарин В.П.

профессор, доктор педагогических наук, МВА

Таганрогский институт им. А.П. Чехова (филиал) РГЭУ (РИНХ), Таганрог

Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

Кислова Л.П.

директор, кандидат экономических наук,

Таганрогский авиационный колледж им. В.М. Петлякова, Таганрог

Егорова Л.С.

студент 5 курса кафедры экономики и предпринимательства

Таганрогский институт им. А.П. Чехова (филиал) РГЭУ (РИНХ), Таганрог

АДМИНИСТРИРОВАНИЕ КАДРОВОЙ ПОЛИТИКИ В КОЛЛЕДЖАХ: ИССЛЕДОВАНИЕ КОМПЕТЕНЦИЙ ПЕДАГОГОВ

Ключевые слова: компетенции, педагоги, колледж

ВВЕДЕНИЕ. Количество учреждений среднего профессионального образования в Ростовской области России на 1 сентября 2013 г. составило 53 единицы [1, с.38]. Одновременно, на региональном рынке труда существует дисбаланс между спросом и предложением, что определяет необходимость оптимизации объемов и профилей подготовки специалистов [2, с.11]. Одной из причин дисбаланса считается **дефицит** педагогических кадров необходимой квалификации в системе среднего профессионального образования Ростовской области [2, с.4]. Поэтому, администрирование государственной кадровой политики в колледжах есть актуальная задача.

Обзор литературы. Для преодоления дефицита преподавательских кадров необходимой квалификации в системе среднего профессионального образования, Правительством Ростовской области принята государственной программа Ростовской области «Развитие образования», включающая подпрограмму «Развитие профессионального образования». Одним из важных ожидаемых результатов названной подпрограммы является «развитие педагогического корпуса профессионального образования» [1, с. 37]. Важнейшим звеном модернизации областного образования яв-

ляется «подготовка нового поколения педагогических кадров» - она предусматривает переподготовку педагогических кадров с учетом нового содержания образования, изменения технологии обучения и методики преподавания [2, с.18-19].

Общее понимание педагогических компетенций преподавателя колледжа дано в работе [3]. Однако перечень конкретных компетенций преподавателя не приведен. В статье [4] показано, что от профессиональной компетенции и личностных качеств педагога зависит качество обучения, которое ставится во главу сущности профессионального образования. Эти качества каждого педагога в свою очередь определённым образом влияют на формирование творческой области их применения - в проектной, исследовательской, инновационной и иной деятельности. К сожалению, компетентностная модель педагога профессионального образования в работе [4] не рассмотрена.

Авторы работы [5] рассмотрели только одну компетенцию как характеристику преподавателя (исследовательскую), владеющего нужными знаниями и умениями, технологией исследовательской деятельности и готового к их использованию в профессиональной деятельности.

Таким образом, в работах [1, с.34-44, 55, 74-76], [2, с.8-13, 16, 18-19, 22-25, 31], [3-5] и др. отсутствуют конкретные указания, как именно нужно готовить и какие именно проблемные компетенции нужно развивать у «нового поколения педагогических кадров» среднего профессионального образования.

Методы исследования: анкетирование, статистическая обработка, обзор литературы. Путем анкетирования определялись идеальные и реальные компетенции преподавателя колледжа. По разнице их оценок выявлены проблемные компетенции, которые требуют корректировки в процессе повышения квалификации педагогов. Анкета включала 3 группы компетенций (личностные качества, педагогические умения, спец.знания), по 10 в каждой группе. То есть, идеальный и реальный портреты преподавателя колледжа построены на основе оценки 30 педагогических компетенций. Статистическая обработка анкет выполнена по общепринятому методу [6].

С сентября 2013 г. по настоящее время анкетирование прошли более 300 студентов Таганрогского авиационного колледжа им. В.М.Петлякова (в таблицах ниже обозначены цифрой 1), 25 студентов Таганрогского института им. А.П.Чехова (в таблицах обозначены цифрой 2) и директор Таганрогского авиационного колледжа им.

В.М.Петлякова (в таблицах обозначен цифрой 3).

Результаты. В четырех случаях идеальная оценка компетенций преподавателя колледжа практически совпала с их реальным значением (см. табл. 1). Педагоги колледжа имеют достаточные значения эрудиции и творческих способностей, знаний по своему предмету и умения организовать педагогический процесс. Эти компетенции соответствуют традиционным представлениям и не требуют специальных мер для развития при повышении квалификации педагогов колледжа.

Таблица 1

№	Наименование совпадающих компетенций	Идеальное значение			Реальное значение	Δ
		1/2	3	средн.		
Личностные качества						
1	Творчество	5/-	3	4	5	+1
Педагогические умения						
1	Умение организовать педагогический процесс	3/2	1	2	1	+1
Специальные знания						
1	Преподаваемый предмет	1/1,5	1	1	2	-1
2	Общая эрудиция	2/1	4	3	3	0

В 7 случаях из 30 (23,3%) совокупные оценки идеального и реального значений компетенций преподавателей значительно отличаются (см. табл. 2).

Количество проблемных компетенций составляет 23,3% от обследуемого перечня компетенций. Разница между идеальным и реальным значениями компетенций составляет от 3,5 до 7,7 единиц по 10-балльной шкале. Т.е., практически, величина уровня проявления компетенции менее необходимой (идеальной) на 3,5-7,7 единиц. Иными словами, в процессе переподготовки или повышения квалификации преподавателей колледжа нужно обеспечить прирост уровня проявления компетенций на 35-77%.

Таблица 2

№	Наименование проблемной компетенции	Идеальное значение			Реальное значение	Δ
		1/2	3	средн.		
Личностные качества						
1	Ответственность	2/1	1	1,3	9	-7,7
2	Любовь к пед. деятельности	1/-	5	3	10	-7,0
3	Честность	4/4,5	4	4,2	8	-3,8
Педагогические умения						
1	Умение слушать и слышать	1/-	4	2,5	6	-3,5
Специальные знания						
1	Теория мотивации	4/-	3	3,5	10	-6,5
2	Общая психология	3/-	6	4,5	9	-4,5
3	Возрастная психология	5/5	2	4,0	8	-4,0

Эти 7 проблемных компетенций нужно развивать у преподавателей колледжа в первоочередном порядке:

- ответственность, честность, любовь к педагогической деятельности;
- умение слушать и слышать (студентов, руководство и коллег);
- знаний теории мотивации, общей и возрастной психологии.

Три проблемные компетенции, а именно, специальные знания (знания по теории мотивации, общей и возрастной психологии) можно получить на лекциях в ВУЗах и ИПК, а также путём самообразования. Остальные четыре проблемные компетенции (ответственность, честность, любовь к педагогической деятельности, умение слушать и слышать) нужно развивать на тренингах в учебных центрах.

Заключение: Разработанная методика исследования ключевых компетенций педагогов колледжа и полученные результаты могут быть использованы в качестве инструмента администрирования кадровой политики и повышения профессионального уровня педагогов в системе среднего профессионального образования на постсоветском пространстве.

Источники

1. Постановление Правительства Ростовской области от 25.09.2013 г. №596 «Об утверждении государственной программы Ростовской области «Развитие образования».

2. Постановление Правительства Ростовской области от 19.07.2012 г. №659 «Об утверждении Концепции развития системы образования Ростовской области на период до 2020 года».

3. Уматалиева К.Т. Развитие профессиональных и методических компетенций преподавателя колледжа в процессе повышения квалификации с применением современных технологий обучения / Молодой ученый. - 2012. - №3. - С. 419-423. <http://www.moluch.ru/archive/38/4359/>

4. Гришина С.Н. Профессиональные компетенции педагога современного колледжа в системе непрерывного образования. <http://journal.preemstvennost.ru/novyy-nomer/31-tekhnologii-ot-detskogo-sada-do-vuza/222-professionalnye-kompetentsii-pedagoga-sovremennogo-kolledzha-v-sisteme-nepreryvnogo-obrazovaniya>

5. Елагина В.С., Пичугова Н.П., Веденьева Н.В. Готовность преподавателей педагогического колледжа к организации исследовательской деятельности студентов в условиях экспериментальной площадки // Фундаментальные исследования. – 2013. – № 6 (часть 3). – стр. 735-739. http://www.rae.ru/fs/?section=content&op=show_article&article_id=10000794

6. BUS_9641_Business_Statistics_5M / Masters of Business Administration. - NY, Kingston University, 2009. – 106 p.

СЕКЦЈА 25. ЕКОНОМІКА. (ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НАУКИ)

ПОД- СЕКЦІЯ 11. Финансы, денежный оборот и кредит.

Мельянкoвa Л.В.

к.е.н., доцент

Вихрістенко Е.О.

магістр «Облік і аудит»

Національний університет біоресурсів

та природокористування України

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ АКТИВНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКІВ

Розкриття сутності активних операцій банків полягає в розгляді функціонування фінансового ринку, утворення фінансово-кредитної системи, банківських установ, як складової цієї системи та активних операцій, як одного з найважливіших видів діяльності банків.

Такий підхід до розкриття сутності активних операцій банків пояснюється тим, що задоволення економічних та соціальних потреб будь-якої країни, ефективне функціонування різноманітних галузей економіки в значній мірі залежить від розумного використання фінансових ресурсів та розвитку фінансового ринку.

У загальному розумінні під фінансовим ринком розуміють сукупність фінансових інститутів, через які здійснюється передача коштів від власників до позичальників. Цей ринок поділяється на ринок цінних паперів і ринок позикових капіталів (кредитів). При цьому передавання грошових коштів на фінансовому ринку може здійснюватися двома шляхами:

- шляхом прямого фінансування, при якому грошові кошти передаються безпосередньо від власника (інвестора) до позичальника;
- шляхом опосередкованого фінансування, при якому передача грошових коштів від власника до позичальника здійснюється з використанням послуг фінансових посередників.

Проте, використання механізмів прямого фінансування вимагає встановлення безпосередніх взаємовідносин між інвесторами та позичальниками, що на практиці досить важко реалізувати. В організаційному

аспекти ці відносини передбачають: визначення конкретного контрагента; акумуляцію необхідної суми; визначення та узгодження умов надання коштів; укладання договорів, тощо. Такі дії потребують значних додаткових матеріальних, часових, та людських витрат, що призводить до зниження ефективності від реалізації проекту, що фінансується, уповільнює відносини, збільшує ризик.

Тому на практиці, частіше за все, використовуються механізми опосередкованого фінансування. Переваги фінансового посередництва проявляються у:

- можливості для кожного окремого інвестора (вкладника) оперативно розмістити вільні кошти в дохідні активи, а для позичальника – оперативно мобілізувати додаткові кошти, необхідні для вирішення виробничих чи споживчих питань;

- скороченні витрат базових суб'єктів грошового ринку на формування вільних коштів, розміщенні їх у дохідні активи і позикові додаткові кошти;

- зменшення фінансових ризиків для базових суб'єктів грошового ринку, в зв'язку з тим, що значна частина цих ризиків перекладається на фінансових посередників шляхом широкої диверсифікації посередницької діяльності, створення спеціальних систем страхування і захисту від фінансових ризиків;

- можливості мобілізації та збільшенні прибутковості позикових капіталів, особливо зосереджених у дрібних власників, завдяки зменшенню фінансових ризиків, скороченню витрат на проведення фінансових операцій і відкриттю доступу до великого, високоприбуткового бізнесу. Це обумовлено тим, що посередники мають можливість сконцентрувати значну кількість невеликих заощаджень і направити їх на фінансування великих, високоприбуткових операцій і проектів;

- можливості урізноманітнити відносини між кредиторами і позичальниками наданням додаткових послуг, що беруть на себе посередники.

Сукупність фінансових посередників, які забезпечують рух грошових коштів від інвесторів до позичальників формують фінансово-кредитну систему країни, що є сукупністю банківських та небанківських установ, які

Рис. 1. Фінансово-кредитна система України

організовані відповідно до встановлених законодавством правових норм та об'єднані кредитними відносинами (рис. 1).

Щодо спеціалізованих кредитно-фінансових установ, то вони виникають там, де утворюється потреба у задоволенні певних потреб грошового ринку, зокрема, надання послуг по залученню дрібних заощаджень населення, розміщення цінних паперів та інші. Ці установи орієнтуються на обслуговуванні визначеної клієнтури і на виконанні специфічних банківських операцій. До зазначених установ відносяться ощадні компанії, пенсійні фонди, ощадні спілки, кредитні спілки та інші. Ці інституції мають змогу мобілізувати ресурси на тривалі терміни та дозволити собі довгострокове інвестування [1]. При цьому, основною ланкою фінансово-кредитної системи є саме банківська система, як невід'ємна частина структури ринкової економіки в цілому.

За визначенням, банк є юридичною особою, яка на підставі банківської ліцензії має виключне право надавати банківські послуги, відомості про яку внесені до Державного реєстру банків, а банківська діяльність є залученням у вклади грошових коштів фізичних і юридичних осіб та розміщення зазначених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик, відкриття і ведення банківських рахунків фізичних та юридичних осіб [2]. Проте, в загальному розуміння банк є фінансовим посередником, сферою діяльності якого є операції із позиковим капіталом, тобто організаційна структура в бізнесі, яка виконує комплекс базових операцій грошового ринку: мобілізацію коштів, їх розміщення, та здійснення розрахунково-касового обслуговування. У відповідності до цього можна виділити основну функцію банків, яка

полягає у посередництві при перерозподілі вільних грошових ресурсів, тобто залучення коштів від тих, хто ними тимчасово не користується, і передача тим, хто їх потребує.

Слід також відмітити, що банк, як комерційна структура, основною метою своєї діяльності, і зокрема при діяльності по здійсненню активних операцій, визначає отримання прибутку. Однак, досягнення цієї мети, зважаючи на специфіку посередницької діяльності, вимагає від банку бути достатньо надійним, універсальним, зорієнтованим на інтереси клієнтів, забезпечувати надання повного спектра якісних послуг на всіх сегментах фінансового ринку, сприяти інтеграції у міжнародні ринки грошових коштів і капіталів [3].

Таким чином, сутність активних операції полягає у діяльності банку, в межах фінансово-кредитної системи, на фінансовому ринку, по розміщенню наявних в його розпорядженні власних та залучених грошових коштів, що здійснюється від імені і на умовах банку, а також на його власний ризик та розсуд, з метою отримання максимально можливого прибутку та задоволення потреб своїх клієнтів.

Література:

1. Банківські операції /За ред. В.І. Міщенко, Н.Г. Славянської. – К.: Знання, 2012. – 727 с.
2. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121- III. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/21>.
3. Васюренко О.В. Банківські операції. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2010.–385 с.

ВНЕШНИЕ И ВНУТРЕННИЕ ФАКТОРЫ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ

Ключевые слова: факторы конкурентоспособности, конкурентоспособность, внешняя и внутренняя среда.

Усиление конкуренции между хозяйствующими субъектами заставляет их собственников и топ-менеджмент более тщательно исследовать основные направления развития организации, а также факторы, влияющие на повышение их конкурентоспособности.

Факторы конкурентоспособности – это те явления и процессы производственно-хозяйственной деятельности предприятия и социально-экономической жизни общества, которые вызывают изменения абсолютной и относительной величины затрат на производство и реализацию продукции, а в результате – изменение уровня конкурентоспособности самого предприятия. [1, 77].

Анализ литературных источников показал, что исследователи данной предметной области по-разному классифицируют факторы, влияющие на конкурентоспособность организаций. При этом использование той или иной классификации зависит от цели проводимого исследования и от того принципа, который положен в её основу. Наибольшую популярность в экономической литературе (Р.А. Фатхутдинов, М.Г. Миронов, Н.Л. Зайцев и др.) получил подход, на основе которого все факторы конкурентоспособности организации объединены в две основные группы в зависимости от способности организации оказывать на них влияние. Данная классификация включает внешние факторы, проявление которых в малой степени зависит от организации, и внутренние, почти полностью определяемые менеджментом организации [2, 203].

С нашей точки зрения, данный подход к группировке факторов конкурентоспособности организации является наиболее приемлемым, поскольку организацию следует рассматривать как открытую систему, на которую оказывают влияние факторы внешней среды. Помимо этого, организация имеет внутреннюю среду, состоящую из взаимосвязанных переменных, оказывающих влияние на её функционирование.

При этом возможна дополнительная систематизация факторов, которая позволяет рассматривать внешние и внутренние факторы как сложные системы, содержащие отдельные взаимосвязанные элементы.

Внешние факторы можно разделить в зависимости от уровня воздействия на следующие группы: макроуровень (государство), мезоуровень (город и регион) и микроуровень (организация).

Под внешними факторами микроуровня необходимо понимать поставщиков, посредников, конкурентов, потребителей, контактные аудитории и др. **Данные факторы** влияют на деятельность конкретной организации и определяют её конкурентоспособность в сравнении с другими организациями, действующими в той или иной отрасли.

Факторы конкурентоспособности макроуровня должны включать экономические и административные меры государственного воздействия, природно-климатические факторы, научно-технический прогресс, демографическую ситуацию, социокультурные факторы и др.

К факторам мезоуровня можно отнести экономические и финансовые факторы региона, уровень жизни населения данной территории, экологические и климатические условия, развитие науки и образования в рассматриваемом регионе и др.

Отметим, что внешние факторы конкурентоспособности мезо-, и макроуровня воздействия оказывают влияние в целом на все организации, действующие в той или иной отрасли. В то время, как факторы микроуровня оказывают влияние лишь на деятельность одной конкретной организации.

К внутренним факторам, определяющим конкурентоспособность организации, на которые оно может оказывать непосредственное влияние, следует относить маркетинговую деятельность, систему управления, экономическую безопасность, репутацию предприятия (гудвилл) и др.

Очевидно, что особое внимание менеджеров организации должно быть сосредоточено на внутренних факторах, на которые ими может быть оказано самое непосредственное влияние. Не менее важны и внешние факторы микроуровня. Организация может оказывать на них косвенное воздействие через свою репутацию, социальную ответственность в отношении работников, окружающей среды и тд.

Однако необходимо понимать, что отсутствие возможности оказывать непосредственное влияние на внешние факторы не означает, что руководство организации может их игнорировать. Значимость этих факторов высока и вне зависимости от рода деятельности организации необходимо осуществлять постоянный мониторинг соответствующих факторов, прогнозировать их изменения и последствия этих изменений для организации.

Таким образом, учитывая в формировании стратегии и тактики деятельности организации влияние внешних и внутренних факторов конкурентоспособности, организации значительно повышают свои возможности в получении конкурентных преимуществ на рынке.

Литература:

1. Кулова Р. Б. Понятие конкуренции и детерминанты конкурентоспособности / Р. Б. Кулова // Региональная экономика: теория и практика. – 2010. – № 20. – С. 38-43.
2. Фатхутдинов Р.А. Управление конкурентоспособностью организации: учеб. пособие. М.: Эксмо, 2005.- 544 с.